

Jiráskův Hronov

Národní přehlídka amatérských divadelních souborů, 47. Jiráskův Hronov

Pátek, den v němž se zpravidla setkáváme před sobotním oficiálním zahájením hronovské přehlídky, má v sobě mnoho zvláštního, jedinečného. Zdá se totiž, jako bychom právě takový, napůl slunný a napůl podmračený den už jednou prožili: v tomto městě, v tomto divadle a s týmiž lidmi. A přitom je to zcela určitě úplně jinak, uplynul nejméně rok od okamžiku, kdy jsme se v Jiráskově divadle dověděli výsledek

Včera v Hronově

loňské přehlídky, která nenávratně patří minulosti; se svými přínosy i s dílčími ústupy z hodnoty dříve dosaženého. To všechno je v nás, a nejen loňský ročník, ale především naše práce v amatérských divadelních souborech, náš aktivní podíl na hledání neotřelých výrazových prostředků a umění proniknout myšlením i citěním k podstatě společenských dějů.

Pocity o nichž je řeč, zřejmě vznikají také proto, že jsme už po dlouhé dny připraveni spolupracovat na řešení otázek, které teprve budou položeny, o nichž jsme už něco zaslechli, infromování tiskem nebo ústní tradicí.

A pak je tu Hronov, přehlídka, která má ukázat kvalitu dosažených výsledků a také ji skutečně představuje. Myšlenky a názory dospívají k věcnému vyjádření, které odráží diskuse v jednotlivých klubech, hodnocení poroty i názory vyjadřované o přestávkách, po představeních.

Ze včerejší inscenace hry na motivy novely A. Jiráska Maryla, kterou v předvečer zahájení 47. Jiráskova Hronova uvedl divadelní soubor ZK ROH Sklářny Kavalier Sázava. Jiráskovské inscenace tradičně předznamenávají celý festivalový týden a jak vyplývá ze zájmu diváků, je zcela jednoznačné, že literární a dramatické dílo A. Jiráska nepatří jen minulosti.

DNES, V SOBOTU 6. SRPNA 1977 BUDE SLAVNOSTNĚ ZAHÁJENA NÁRODNÍ PŘEHĹIDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ, 47. JIRÁSKŮV HRONOV, KTERÁ JE ORGANIZOVÁNA V RÁMCI FESTIVALU ZÁJMOVÉ UMĚLECKÉ ČINNOSTI NA POČEST 60. VÝROČÍ VELKÉ ŘÍJNOVÉ SOCIALISTICKÉ REVOLUCE A 30. VÝROČÍ ÚNOROVÉHO VÍTEZSTVÍ ČESKOSLOVENSKEHO PRACUJÍCÍHO LIDU. SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ 47. JIRÁSKOVA HRONOVA SE USKUTEČNÍ V 16 HODIN NA SCHODIŠTI HRONOVSKÉHO JIRÁSKOVA DIVADLA.

2 * 77'

ODEVZDÁNO HRONOVU

Náchodská okresní galerie, jedna z kulturních institucí s neobyčejně rozsáhlou výstavnickou a instruktivně metodickou činností, zabezpečovala prostřednictvím pracovního kolektivu své aranžérské dílny letošní výzdobu prostranství města. Jde o velmi rozvětvený souhrn specializovaných prací, od zpracování několika verzí výtvarného návrhu, přes jejich přenesení do plochy panelů až k celkové kompozici výzdoby, která představuje významový celek vyjadřující vztah k amatérskému divadlu a jeho tradicím, ale také k zájmové umělecké činnosti a jejím jednotlivým oborům.

Kolektiv náchodské galerie, která je specializována na budování sbírek ruského a sovětského malířství, přistupoval k návrhu i realizaci hronovské výzdoby, umístěné na stabilních konstrukcích velmi odpovědně, vědom si toho, že letošní ročník Jiráskova Hronova se uskutečňuje v rámci Festivalu zájmové umělecké činnosti vyhlášeného na počest 60. výročí Velké říjnové socialistické revoluce a 30. výročí Vítězného února. Tvorba základního plánu výzdoby musela ve své výchozí podobě postihnout souhrn aktivit vznikajících uvnitř všech oborů zájmové umělecké činnosti. Tuto myšlenku pak bylo nezbytné přenést do výtvarné podoby tak, aby byla zcela jednoznačně postižena souvislost s divadelnictvím, jak je známe nejen z amatérských přehlídek, ale i z konkrétní práce divadelních souborů v podmínkách jejich působení.

Součástí výzdoby 47. Jiráskova Hronova jsou však i výkladní skříň obchodních organizací, kde se v letošním ročníku uplatnila zvláštní novinka, a tou je použití fotografií zaslaných z některých krajů, jako dokumentace amatérského divadelnictví. Letošní Jiráskův Hronov se tak hlásí nejen inscenacemi, které byly zařazeny do programu přehlídky, ale i touto skromnější akcí k práci amatérských kolektivů, jejichž představení byla zajímavá avšak nebyla doporučena do užších výběrů k účasti na Jiráskově Hronově.

Divadelní program, mimodivadelní pořady na pódiu v sádkách A. Jiráska i samotná výzdoba města se v plném rozsahu hlásí ke zdrojům tvorby všech amatérských divadelních souborů, které u nás pracují.

Mnozí návštěvníci loňského ročníku Jiráskova Hronova se pravděpodobně budou pamatovat na vystoupení prvního ročníku herecké třídy Lidové konzervatoře Východočeského kraje, která pracuje při Krajském kulturním středisku v Hradci Králové. V sále Slávie předvádělo asi dvacet mladých lidí ve věku od 15 do 30 let pod vedením svých lektorů pracovní metodu a výsledky práce, kterých během roku studia dosáhli. Herecká třída je ovšem dvouletá. Je proto škoda, že v letošním

LIDOVÁ KONZERVATOŘ

roce nebudeme mít možnost vidět absolventské představení jejich posluchačů, abychom se přesvědčili o pokroku, kterého dosáhli. V určité výhodě jsou amatérští divadelníci Východočeského kraje, pro něž byl v květnu uspořádán seminář, v jehož rámci pod vedením doc. dr. Jana Císaře, CSc. konzervatoristé vystoupili.

Absolventské vystoupení se skládalo ze dvou částí. Jednou z nich byla montáž Ezopových bajek s Ježkovými písničkami, jejímž prostřednictvím mladí lidé vyprávěli o svém vztahu k životu a vysmívali se lidské hlouposti a všemu, co kalí jeho ryzí a čisté jádro. Pro druhou část si zvolili Komissarževského úpravu Hikmetova zpracování starodávného příběhu o Lysistratě. Východiskem inscenace se však nestal text, ale situace, respektive několik situací vystihujících a určujících podstatu a výklad zobrazovaného příběhu. Materiálem pro ztvárnění situací se pak stalo to nejvlastnější, co má herec k dispozici: jeho tělo. S holého jeviště bez dekorací, kostýmů a rekvizit sděluje divákovi příběh a svůj vztah k němu.

Jde o pracovní metodu, jejímž cílem je zprostředkovat posluchačům souhrn tvůrčích pracovních metod, provokovat je k intenzivní tvorbě. Charakteristika souhrnu tvůrčích činností tohoto typu s sebou nese naprosto specifické zdroje, jež se stávají součástí herecké výbavy jednotlivců, ponechávající jim rozsáhlý prostor pro uplatnění individuálního postoje k řešenému problému přímo v inscenační praxi.

— ag —

— k — Ze sázavské inscenace Maryly.

Prvním na 47. JH vítaným souborem byl soubor ZK ROH Skláren Kavalier ze Sázavy. Využili jsme chvíli, kdy se členové souboru šli spolu s patronátními zástupci podívat na jméno svého souboru na tabulce souborů vystupujících na 47. JH, umístěné u pomníku A. Jiráska a požádali vedoucího souboru s. Vosáhla o několik slov.

„Nevím, jak začít, protože stále ještě nemohu uvěřit tomu, že se nám splnil skrytý a stálý sen všech ochotníků — dostat se na Jiráskův Hronov. V minulosti se nám to ještě nikdy nepodařilo i když jsme byli účastníky krajských i mezikrajských přehlídek v Jablonci n. Nis., kde jsme uvedli Bukovčanovu

ROZHOVOR V PŘEDVEČER

hru Než kohout zazpívá. Rovněž se zúčastňujeme víceméně pravidelně divadelních festivalů v Nymburce, Libochovicích, Tylově Kutné Hory atd. A také při výčtu činnosti nemohu opomenout družbu s pěveckým souborem z Chlumu u Třeboně.

Počet členů souboru se pohybuje od 20 do 25, a jsem rád, že 50 % z tohoto počtu tvoří mladí. Ani na reprizovost si nemohu stěžovat — titul dáváme 10—18krát. Věřím, že i v budoucnu bude naše situace dobrá, vždyť máme velkou podporu našeho závodu, stejně tak národní výbor má o naši činnost eminentní zájem. Rovněž nám převelice ve vlastní odborné práci pomohla spolupráce s režisérem Kovářem, který u nás působí jako host. Jeho fundovanost, obětavost — zkoušel s námi o sobotách i nedělích — a zejména jeho přístup k lidem nám otevřel nové obzory a naznačil další možnosti; přál bych každému ochotnickému souboru takovouto spolupráci.

Když naše účast na 47. JH vešla prostřednictvím tisku, rozhlasu a televize ve známost, byli jsme až dojati zájmem spoločtanů — v Hronově se budeme snažit obstát co nejčestněji, už pro ně, naše diváky a příznivce nejvěrnější.“

VČERA

■ PÁTEK 5. SRPNA — Ve 12 hodin byl na schodišti Jiráskova divadla uvítán soubor ZK ROH Skláren Kavalier ze Sázavy, v 16.30 a v 19 hodin se uskutečnilo vystoupení tohoto souboru, který uvedl hru A. Jiráska „Maryla“. Ve 21.30 hod. vzplál v Jiráskových sádkách Oheň přátelství, po 22. hodině besedovali členové souboru ze Sázavy se svými patrony.

Jen pár slov

Je nesporné, že z kratších próz Aloise Jiráska je „Maryla“ jednou z nejpůsobivějších. Napínavý a dramatický příběh, rázovitě postavy v čele s temperamentní hlavní hrdinkou, i humor, s nímž je příběh o nepřátelství dvou rodů vypravován, to všechno jsou přednosti, které už v minulosti lákaly k převedení této Jiráskovy literární předlohy do divadelní podoby.

Ale převedení literárního díla do divadelní podoby nebývá tak jednoduché. Většinou tato převedení či dramaturgie trpí nedivadelností, rozvleklostí a upovídání: Aby se vyhnul těmto nebezpečím, vybudoval dramaturg Zdeněk Bláha svůj divadelní přepis „Maryly“ na principu divadla na divadle. Šašek českého krále Jiřího z Poděbrad inscenuje se skupinou herců pro svého panovníka divadelní představení, jehož základem je příběh lásky Maryly a Šonovského, která musela překonávat překážky vytvářené nepřítelstvím Buchovců a Šonovských. A šašek v něm funguje nejen jako reži-

sér, ale i jako velitel přeměn jevištního prostoru, jako vylučovatel zvuků, dokonce i jako osud, zkrátka jako spiritus agens celého podniku. Svůj příběh inscenuje králem samozřejmě pro pobavení, ale netají se tím, že i v sebezábavnějším příběhu může, ba mělo by být a také je skryto poučení. Neboť ani korunovaná hlava není chráněna před prchlivostí, ješitností, nesnášenlivou tvrdohlavostí, lstivostí a někdy i podlostí. Šaškovo představení dopadne dobře, ale co kdyby dopadlo tak, jako dávná báje o zničení Troje?

A protože v hledišti sedíme místo krále Jiřího my, nechme si předvést onen příběh o krásné Maryle, zasmějme se a pobavme se, ale nezapomínejme, že ani naše hlava není chráněna před všemi výše jmenovanými nectnostmi. — SK —

Jiráskovy Hronovy nejsou v posledních letech jedinou platformou pro srovnávání výsledků amatérského divadelnictví. Kromě Jiráskova Hronova, přehlídky s nejdelší tradicí, nacházejí vesnické a zemědělské soubory prostor pro konfrontaci na národních přehlídkách ve Vysokém nad Jizerou a kolektivy zařazující do svého repertoáru hry ruských a sovětských autorů, zajíždějí na podzim do Svitav. Je nesporné, že všechny tři přehlídky, které se připravují každoročně, musejí mít svůj statut, v němž je vymezen jejich charakter, jejich specifické cíle. Zatímco Jiráskův Hronov odráží v jednotlivých ročních výsledcích amatérského divadla obecně, vysoký a svitavský festival směřují spíše k postižení těch rysů, jež jsou závazné jednak pro amatérské divadelnictví na venkově, jednak pro specializovanou dramaturgii s vyhraněnou orientací. Divák i amatérský kolektiv může právem klást otázku, zda takové množství přehlídek je nezbytně nutné, když sám Jiráskův Hronov je schopen rozvinout téměř všechny problémy, existující kolem amatérského divadelnictví a navíc má zcela jednoznačně vymezeny metody výběru souborů do programu přehlídky. Odpověď je jednoznačná — s postupem a také s rozvojem zájmu o divadlo, začaly na venkově vznikat amatérské divadelní soubory v měřítku mnohem větším než dříve a ve své práci dosáhly takové úrovně, že nejlepší z nich se mohly uplatnit také na Jiráskových Hronovech (například slovenský soubor ze Zelenče nebo kolektiv z Vysoké Libně). Tento fakt jistě souvisí i se základní proměnou charakteru venkova, způsobu života a životního stylu na vesnici, která s sebou nese nejen pasivní zájem, ale především intenzivní potřebu vyslovit se (například kolektiv z Bystrého u Poličky). Specializovaná přehlídka, typu svitavského festivalu odpovídá na poněkud jiný druh potřeb, doslova vynucený orientací amatérského divadelnictví současnosti. V prvním případě nacházejí soubory cestu k pochopení nejnovější sovětské dramatické tvorby a na druhé straně se obracejí k ruské klasice, což je logické i z hlediska historických vztahů obou kultur. Přitom svitavský festival ve své vzdělávací složce umožňuje i širší a hlubší sledování sovětské dramatické tvorby, ale také inscenačních postupů profesionálních a amatérských divadel. Není vyloučeno, že se najdou soubory, které budou účinkovat na všech typech přehlídek, s výjimkou vysokého festivalu. V letošním roce byl výběr inscenací pro Jiráskův Hronov koordinován také s výběrem na národní přehlídku ruských a sovětských her ve Svitavách — je to jistě veliký přínos organizací i dramaturgii přehlídky, která zaujala ve struktuře amatérského divadelnictví tak významné postavení.

— k —

Pozdrav Jiřímu Benešovi

Letos se nezúčastní hronovské přehlídky šéfredaktor Amatérské scény Jiří Beneš, bez kterého jsme si v posledních letech nedovedli Hronov představit. A proto je také jeho letošní neúčast všude znát. Chybí nám v divadle, v klubech, na besedách, schůzkách a všude tam, kde se sejde parta ochotníků, aby si pohovořila o své práci, o ochotnickém divadle, o jeho úspěších, radostech i nedostacích. A Jiří Beneš dovedl poslouchat, poradit a zasvěceně vysvětlovat. Vytrvalé dotazy ochotníků, kde je Beneš, kdy přijede, vydávají nejlepší svědectví, jak tu ochotníkům chybí, jak ho mají rádi. V.

Bude Vás zajímat

Každoročně zajišťují hronovské instituce umístění klubů, specializovaných pracoven, školení a seminářů. V budově učňovské školy je umístěn klub zahraničních delegátů, pracovní poroty, scénografická škola, distribuční kancelář tiskovin 47. JH — I. poschodí, ve II. poschodí najdou dopisovatelé redakci zpravodaje. V ZDŠ na náměstí jsou připravené třídy pro kluby a jedna místnost prodejního stánku DILIA.

Další informace, ať už o přednáškách nebo o dalších akcích, které doplňují program 47. Jiráskova Hronova najdete v pravidelné informační rubrice na straně 4. Tam budou zařazeny i zprávy o mimodivadelních pořadech, které se budou v případě příznivého počasí pravidelně střídat v Jiráskových sadech.

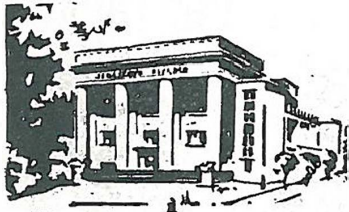
— r —

Včera zhlédli hronovští diváci sázavskou inscenaci dramaturgie Jiráskovy novely

DNES

■ **SOBOTA 6. SRPNA** — V 9 hodin se koná v ZDŠ zasedání rozšířeného předsednictva ÚV SČDO, ve 12 hodin se zástupci města a poroty rozloučí s divadelním souborem Skláren Kavalier Sázava, ve 13 hodin bude na schodišti Jiráskova divadla uvítání divadelního souboru Tyl Městského kulturního střediska v Rakovníku. V 15.30 bude slavnostní kladení kytic u pomníku A. Jiráka, v 16 hodin se koná na náměstí před Jiráskovým divadlem oficiální zahájení národní přehlídky amatérských divadelních souborů — 47. Jiráskova Hronova. V 16.30 a v 19.30 uvede rakovnický sou-

bor v Jiráskově divadle inscenace hry B. Vasiljeva „... a jitra jsou zde tichá“. V 16.30 hod. bude v Jiráskových sadech koncertní vystoupení dechové hudby SZK ROH Náchod, v 18.30 hod. uvítáme před divadlem divadelní soubor ZK Svít, ZPS a Rudý říjen z Gottwaldova, za pěkného počasí bude uvedeno v Jiráskových sadech ve 20.30 filmové představení „Jan Hus“. Od 21. hod. si mohou účastníci JH zatančit a pobavit se v ZK MAJ Slávie. Ve 22 hod. beseduje rakovnický soubor se svým patronem a ve stejnou dobu v učňovské škole zasedá porota.

Každý ochotník ví, že příprava festivalu není žádná hračka. Dřív než se z celé republiky sjedou fandové „divadelního kumštu“, aby se po roce opět setkali, vyměnili si celý rok a často pracně — i když se zápletem získané zkušenosti, musí se najít skupina lidí, kteří toto setkání připraví a kteří mají lví podíl na jeho specifické atmosféře. Po celý rok se schází na pracovních schůzkách přípravný výbor hronovského festivalu a ve svých pracovních skupinách zajišťuje všechno potřebné k tomu, aby účastníci Jiráskova Hronova byli spokojeni.

Páteční přípravný výbor byl zahájen poněkud netradičně předpovědí počasí. Zněla celkem potěšitelně, což bylo rozhodně po nedávné vytrvalé dávce padající vody potřeba. Můžeme jen doufat, že nešlo pouze o taktický tah předsedy příprav-

Z PORADY PV JH

ného výboru, který měl povzbudit ustarané tváře všech organizátorů.

Dvouhodinové zasedání by nezavěšenému člověku asi poněkud připomínalo „bleší trh“. Protože každý ze zúčastněných má problémy, které je ještě třeba rychle vyřešit, každý má tisíc připomínek k tomu, co by šlo zlepšit a na co by se nemělo zapomenout: výzdobou města a květinami pro soubory počínaje, přes ubytování, vstupenky, místnosti pro novináře, kluby, přednášky a setkání až k zajištění nerušené práce odborné poroty a diskusních klubů, bez nichž si hronovský festival vůbec nedokážeme představit. Hromada drobných střípečků, výsledků pracovního úsilí jednotlivců, vytvoří pestrou mozaiku všeho toho, co už léta činí Hronov Hronovem, toho, kvůli čemu značná část široké obce amatérských divadelníků tráví svoji dovolenou právě zde: mezi přáteli, kteří mají stejný zájem a stejného koníčka. Všem těm, kteří se o to denně zaslужují, patří proto právem veliký dík. — aga —

JIRÁSKOV HRONOV, zpravodaj národní přehlídky amatérských divadelních souborů — číslo 2. 1977. Redakce: M. Marek, E. Slovákova, A. Gasparičová. — Vydává Přípravný výbor 47. Jiráskova Hronova. — Vytiskly Východočeské tiskárny, provoz 13 Hronov 6. srpna 1977. — Povoleno VČKNV č. j. 228/kul/77 a. Cena 1,— Kčs.

ZÍTRA

■ **NEDELE 7. SRPNA** — V 9.30 hod. se koná ve Slávii přednáška doc. dr. Martínka na téma VŘSR a její vliv na čs. dramaturgiu, zahraniční delegáti budou v 10 hod. uvítáni na MěNV, ve 12 hod. rovněž na MěNV bude rozloučení se členy rakovnického souboru. Ve 14 hod. se ve Slávii sejdou amatéři Středočeského kraje. V 16.30 a v 19.30 hod. zahraje gottwaldovský soubor hru A. N. Ostrovského „Kdo hledá, najde“. V 16.30 vystoupí v Jiráskových sadech folklorní soubor Hadař SZK z Červeného Kostelce, ve 20.30 zde bude promítán film „Jan Žižka“. Slávie bude otevřena od 21 hod., ve 22 hod. bude beseda gottwaldovských s patronem, v učňovské škole pak zasedání poroty.

U stánku DILIA

Od soboty 6. 8. do pátku 12. srpna bude mít DILIA v ZDŠ na náměstí svůj výstavní a prodejní stánek (otevřeno vždy od 8.30—12 hod.). Najdete tu především novinky, které DILIA vydala v období mezi loňským a letošním Jiráskovým Hronovem. Jsou mezi nimi hry pro dospělé, pásma a sborníky, ale i hry pro děti a mládež.

Na pultě stánku si můžete vybrat i vhodné pásmo k letošnímu 60. výročí VŘSR, můžete nahlédnout i do většiny textů, které se staly předlohou k představením letošního Jiráskova Hronova.

Mezi propagačními materiály, které DILIA do hronovského stánku dodala je i poslední dvojčíslo (7—8) bulletinu Zprávy DILIA a katalog Sovětské hry, vydaný k 60. výročí VŘSR. Pro zahraniční návštěvníky JH má DILIA k dispozici i cizojazyčný bulletin, věnovaný naší činoherní i hudebně dramatické tvorbě. hš

NON STOP

■ **V LETOŠNÍM ROCE** bude Hronov středem zájmu amatérských scénografů, kteří zde připravují ve spolupráci s ÚV Svazu českých divadelních ochotníků několikadenní scénografickou školu, jejíž závěr je ve středu 10. srpna. Účastníci školy budou navštěvovat jednotlivá představení uvedená na 47. Jiráskově Hronově — součástí školy je rovněž praxe scénografů, která se uskuteční v červenokosteleckém divadle. ■ **KRUH PŘÁTEL JIRÁSKOVA HRONOVA** plánuje na čtvrtek 11. srpna výlet pro své členy — sraz účastníků je v 9.00 hodin před informační kanceláří 47. JH.